

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

74. ÉVFOLYAM

2004 OKTÓBER

No. 5 (348), Vol. 74, October 2004, USPS 178-560

5. SZÁM

DEFORMÁCIÓT VAGY REFORMÁCIÓT ÜNNEPLÜNK-E?

A világ mostanában a deformációt ünnepli. Minden érdekes, izgalmas, megmutatni, sőt reklámozni való, ami eltér a normálistól, ami pukkaszt, megbotráncoztat, ami kétértelmű. Az igényesség deformációját az egyre primitívebb könnyűzenében, a gondolkodás deformációját a szappanoperákban, az emberi intimitás és a természetes együttélés deformációját a Big Brother-féle műsorokban, az ízlés deformációját a gusztustalan divatáramlatokban, az erkölcs deformációját a ferde hajlamok dicséretében és reklámozásában. A deformáció ünnepét üli manapság az egész világ. Lassan az lesz a "normális", a természetes, ami deformált. A szépen csengő ideológia ehhez: Átalakul az értékrendünk. (Ha még van hol értékekről beszélni.)

Mi azonban a reformációt ünnepeljük. A rend, az Isten rendjének helyreállítását. Azt, hogy nem kell hitben, erkölcsben, gondolkodásban szükségszerűen deformálódunk. Lehet teremtményként (a világ Isten alkotta részeként), emberként (Isten gyermekeiként), közösségként (egymásra utalt, egymást segíteni tudó társakként) élni, mert visszatérhetünk az élet forrásához, Isten szeretetéhez. Nem véletlenül, nem kényszerből, nem a sors kelletlenül elviselt akaratóból, hanem kegyelemből, az Isten végtelen, megfoghatatlan, Krisztusban azonban megragadható jóságából.

Nem szürkülhet hétköznapra október 31-e! Ha ünnepeljük, nem a szűkkeblű evangélikusság Luther-ünnepe, hanem az egész keresztyénség Krisztus-ünnepe, sőt tovább merészkedem: A világmegújulás lehetőségének az ünnepe. Ünnepről, hogy nem reménytelen és hogy van megújulás. Méghozzá nem úgy (nagy kísértés ez a reformáció ünneplésekor), hogy a múltba révedünk, és visszasisrjuk Luther korát, a reformáció idő-

szakát. Nem, nem emberhez, nem eseményhez, hanem Isten szeretetéhez — Istenhez magához — térhetünk vissza.

Igénk — Mózes ötödik könyvének sajátos szóhasználatával és gondolatmenetével — erről beszél. Rendelkezéseket és döntéseket említ. Ez nagyon bürokratikus hangzik. Valójában igénk is, az ige hirdetés is, Isten szívének indulatáról beszél. Arról, hogy medret ad az életünknek, arról, hogy rendezi azt, ami

Most pedig, Izráel, hallgass azokra a rendelkezésekre és döntésekre, amelyekre tanítalak benneteket, és cselekedjétek azok szerint, hogy élhessetek, és hogy bemehelessetek és birtokba vehessétek azt a földet, amelyet atyáitok Istene, az Úr ad nektek. Semmit se tegyetek ahhoz az igehez, amelyet én parancsolok nektek, se el ne vegyetek abból! Tartsátok meg Istenteknek, az Úrnak parancsolatait, amelyeket én parancsolok nektek.

Őrizkedj azért, és vigyázz nagyon magadra, hogy meg ne feledkezzél, amiket saját szemeddel láttál; ne vesszenek el emlékezetedből egész életedben! Ismertesd meg azokat fiaiddal és unokáiddal is; azt a napot, amelyen ott álltál Istened, az Úr előtt a Hórebben, ahol azt mondta nekem az Úr: Gyűjtsd össze a népet, hogy meghallgassa igémet, és tanuljanak meg félni Engem mindig, amíg csak a földön élnek, sőt tanítsák meg erre fiaikat is.

5Mózes 4:1-2, 9-10.

rendezetlen és kusza. Arról, hogy úgy döntött: nem hagy elveszni bűneinkben, halálos betegségünkben. A biztató "hallgass rá" az élet igéje számunkra. Az Isten rendelkezései és döntései nem korlátokat adnak, hanem útjelzéseket, biztos utat, életteret, célbaérést.

Hallgass rá, hogy élhess! Az életlehetőséget ma nekünk, reformációra érett és

reformációra képes egyháznak, keresztyén embereknek kínálja fel.

Az élet útja az IGÉ-ben van elrejtve. Nem a csodákban, nem a varázslatokban, nem is a bölcselkedő gondolatokban, hanem az IGÉ-ben. Amivel Isten a világot teremtette, ami útravaló, táplálék volt Isten vándorló népének életútján, ami Jézusban testet öltött, emberré lett. A teremtő szó, a megváltó és megszentelő Ige. Nem átdolgozni, megtartani kell! Nem a képünkre formálva megnyirbálni vagy ízlés szerint kiegészíteni. Semmit se tegyetek hozzá, se el ne vegyetek. A Szentlélek így teszi megszólalóvá, aktuálissá, élővé, "emészthetővé"!

"Őrizkedj azért" — olvassuk igénk folytatásában. Mintha a gyermekkorunkból visszacsengő hang szólalna meg édesapánk vagy édesanyánk hangján: Vigyázz magadra! A mennyei Atya hangja ez. A féltőn szerető Istené. A sokszor lebecsült veszélyre figyelmeztet: a feledékenységre. "Elárul Téged, Uram, aki elfelejt hálát adni" — tartották hitben elődeink. Az ember, ha megfeledkezik Teremtőjéről, Istennek a világban és egyéni életünkben véghezvitt nagy tetteiről, és megfeledkezik a kereszt életet jelentő ajándékáról, akkor kivetkőzik önmagából, emberségét veszíti el. Feledékenység ellen legjobb orvosság — mondja az ige — a hálaadás és a továbbadás. Hálaadás azért, amit megláttunk Isten szeretetéből, továbbadása annak, amit megtapasztaltunk, hogy mások is megtudják, átéljék Isten életet megigazító jóságát.

Mi a reformációt ünnepeljük és nem a deformációt. Mert van reformáció. Nem emberi erőlködésből, hanem Isten által, bennünk, rajtunk, értünk. Igazi, gyökeres, mindent átjáró megújulás. Visszaformálódás (re-formáció) azzá, akiknek alkotott a Mindenható: Isten gyermekeivé. Hafenscher Károly ev. lel. kész (Budapest) e.é.

BIZALOMMAL A HETVENÖTÖDIK ÉVFOLYAM FELÉ

Istennek adunk szívünk mélyéből hálát, hogy északamerikai magyar evangélikus-ságunknak a szórványjelleg ellenére megvannak még a jelei, s észlelhető, bár egyre leszűkülve hittestvéreink javára itt is, ott is az evangélium szolgálatára.

Az északamerikai magyar evangélikusok léte majdhogya 100 éves, s reméljük nagyon, hogy 2006-ban Clevelandban szép hálaadó ünnepségre kerülhet a sor e centenáriumi esemény kapcsán (hivatalosan 1906-ban alakult meg a clevelandi Első Magyar Evangélikus Gyülekezet, vagy ahogy erre felé mondjuk az Első Egyház). Bizakodunk abban is, hogy erre az évfordulóra nemcsak helyileg figyelnek fel, hanem résztvesz valamilyen módon az ünneplésben a Magyar Evangélikusok Tanácskozó Testülete is. De a jelzett évfordulójig még két évnek kell eltelnie.

Közelebb van, úgy három hónapra, az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia sajtószolgálatának, az *Erős Vár* megjelentetésének a 75. évfolyama. Az 1931-ben indított lapot az ugyanakkor alakult Magyar Lutherszövetség istápolta, s 1941-ben az akkor létesült AMEK, mint a Lutherszövetség utóda vállalta hivatalos lapjának. Sok viszontagságon kellett a lapnak átmennie. Megjelent havonta éveken át, néha pedig kihagyott a megjelenés, míg

aztán megállapodott a kéthavi megjelenésnél, változtak a szerkesztők, a nyomdák, a külalak és a belső tartalom felosztása, de mindig azért került ki a szerkesztő asztaláról, hogy végezze írott formában az evangélium terjesztését, hitet mélyítsen, tájékoztasson, összetartsa.

Közben persze az idők és körülmények is változtak ugyancsak jelentősen. Magyar evangélikus gyülekezetek alakultak és szűntek meg. Hol feltöltődött a hívek száma, hol pedig, különösen a nagyobb bevándorlások befejeztével, csökkent. Jelenleg igazán a szétszóródási folyamatában találjuk magunkat.

Így nézünk a lapszerkesztés és -kiadás 75. évfolyama elé. Többet a jövőről nem tudhatunk, az a jó Isten titka. Nekünk csak a szolgálat adatott, hogy tegyük, amit tehetünk, ameddig tehetjük.

Most csak két szempontra kell röviden kitérni. Az egyik, hogy a lapkiadások szükségesek az anyagiak: Elsősorban a folyamatos előfizetés és a előfizetési hátralékok rendezése. Az északamerikai olvasók címszalagja feltűnteti, hogy kinek hogyan áll az előfizetése. Továbbá, hogy — az előfizetési díj csekély volta miatt (több hasonló terjedelmű, gyakoriságú, és példányszámú lap magasabb előfizetési díjat jelez) — buzdítsunk felülfizetésekre, saj-

tóadományokra, most nyomatékos tekintettel a 75. "ünnepi" évfolyamra. Kérjük olvasóinkat, amikor a következő számmal megkapják a befizetési lapokat (válaszborítékkal is), legyenek bőkezűek és bőszyűek adományaikkal a magyar evangélikus lap fenntartása érdekében. Minden előfizetésért, sajtóadományért előre is köszönetet mondunk.

De talán jelentősebb az, hogy olvasóink segítsenek újabb olvasók verbuválásban (esetleg ajándékelőfizetések útján is). Az elszórványosodás folytán, hiszen erre felé nincs kiterjedt gyülekezeti vagy lelkeszi hálózatunk, csak arra számíthatunk, ha egy egy olvasó, hittestvér, "régebben" vagy "újabbban" letelepedett hittestvérei, barátai, ismerősei körében beszél erről, ismerteti ezt a magyar evangélikus sajtómunkát. Hadd lehessen célunk, hogy mire lejárhat majd a 75. évfolyam 2005 végén, addigra a lap olvasótábora legalább hetvenöt olvasóval növekedjék. Fogjunk össze ennek érdekében a három magyar evangélikus gyülekezetben (kettő Clevelandban, egy pedig Torontóban) és a hatalmas szórványban. Ez a remélt összefogás eredményezze a hetvenöt új olvasót és legyen majd a küszöbön álló 75. évfolyam méltó és örövendetes megünneplése.

Bernhardt Béla ev. lelkész, szerkesztő

PÜSPÖKÖT VÁLASZTOTTAK ERDÉLYBEN

Új püspöke van augusztus 5-e óta a Romániai [Erdélyi Magyar] Evangélikus Lutheránus Egyháznak Adorjáni Dezső Zoltán személyében. Az új püspök megválasztására elődje, Mózes Árpád nyugdíjba vonulása miatt került sor.

A szavazatszámoló bizottság július 21-i kolozsvári ülésén összesítette a szavazatokat. Az eredmény a következő volt: Adorjáni Dezső Zoltán püspökhelyettes 36. Kovács László Attila teológiai professzor pedig 3 szavazatot kapott. Mivel az eredmény ellen nem érkezett fellebbezés, az új püspök elfoglalhatta hivatalát. Beiktatását október 8-án Sepsiszentgyörgyön D. Szebik Imre püspök végzi.

Az új püspököt köszöntöttük az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia részéről, s felelősségteljes szolgálatához Isten gazdag áldását és a Szentlélek vezérletét kívánjuk.

Adorjáni Dezső Zoltán 1964-ben Brassóban született, 1988-ban szentelték lelkésszé a kolozsvári Közös Protestáns Teológiai Intézetben végzett tanulmányai után. A bucaresti magyar és román ev. gyülekezetekhez került segédlelkésznek, majd helyettes lelkésszé lett, s 1994-től betölti a parókusi szolgálatot. 1997-ben a brassói ev. egyházmegye esperesévé választották, 2000-tól pedig az egyház püspökhelyettese. A belmisszió és az ökumenia tartozik szorosabb érdeklődési köréhez.

Az új püspökkel tartott interjúból az alábbi részleteket közöljük:

"A Romániai [Erdélyi Magyar] Evangélikus Lutheránus Egyház — annak ellenére, hogy ki-sebbségi egyház — egyszerre hitvalló és nép-egyház is. Ez a két jelző persze egyházunknak a történelemben megjelenő formájára utal, nem tartozik az egyház belső, változhatatlan ismertető jegei közé: mint tudjuk, a reformáció meghatározása erre nézve világos és egyértelmű. A két jelleget nem lehet élesen szembeállítani egymással. A különböző történelmi helyzetekben hol az egyik, hol a másik domborodik ki jobban. A döntő az, hogy az egyház miként tudja hitelesen hirdetni és megélni tiszta lelkiismerettel azt az igazságot, amelyet Istennek Krisztusban adott kinyilatkoztatása által kapott.

"Közben tudatában vagyunk annak is, hogy egyházunk be van ágyazva a mai világba, a változó társadalomba, ezért nem kerülheti el az őt körülvevő világ válságait, megrázkódtatásait. Keresztyén felelősséggel el kell fogadnia, fel kell vállalnia e mély politikai, társadalmi, gazdasági, kulturális, és morális átalakulásban lévő térség minden realitását, és őszinte szándékkal kell osztoznia kortársaink, illetve a romániai magyarság gondjaiban is, együtt kell keresni a kiutat, a megoldás lehetőségeit.

"Egyházunk fő feladata Isten országának építése már itt, ebben a világban az evangélium, a szentségek, és a szeretetszolgálat által. Döntő kérdésünk, hogy miként leszünk só, világosság, kovász abban az emberi közösségekben, ahová

Isten állított minket, hogy miként tudjuk átadni tartalmi, formai hagyományainkat, szellemi, lelki értékeinket úgy, hogy azok korszerűvé, érthetővé váljanak a mai ember számára.

"Amikor egyházzól beszélünk, ne mennyiségben próbáljunk gondolkodni — valahogy úgy, hogy egyház ott van, ahol sokan vannak, ahol anyagi, társadalmi erő van —, hanem gondolkodjunk minőségben. Egész erdélyi magyar létünk, egyházi létünk jövője ezen áll vagy bukik. Az egyház szolgálatának úgy kell történnie, abban a tudatban és felismerésben, hogy mindig Isten színe előtt szolgál, és Őt szolgálja. Mi, keresztyének két világ polgárai vagyunk: Tagjai Isten országának, de egyszerre egy földi országnak is; tagjai, részei egy népnek, egy nemzetnek, melynek megvan a maga helye, kultúrája, karaktere, és történelmi rendeltetése. Az egyház mindezek felett áll, de ebben az egyházban élve őrizzük identitásunkat, nyelvünket, kultúránkat, felekezeti jellegünket, éljük mindennapi életünket úgy, hogy az Isten dicsőítésére és minden embertársunk, az egész emberiség javára legyen. S ha rákérdezzük: Mi lesz egyházunk és népünk jövője? — legyen Isten igéje a reménységet adó válasz: 'Hiába keltek korán és fekszetek későn: fáradsággal szerzett kenyeret esztek. De akit az Úr szerez, annak álmában is ad elegend' (Zsoltár 127:2)."

Az "Evangélikus Élet"-ben megjelent cikkekből kivonatolva; az interjú Fehér Attila ev. lelkész vezette.

“A REMÉNYKEDŐT A JÓSÁG FOGJA KÖRÜL”

Igehirdetés Kelemen Erzsébet tv. temetésén 2004. augusztus 18-án, Augsburgban

“Amikor egész fiatalon átadtam életemet teljes hittel, bizalommal Istennek, az volt a kérésem, hogy Ő vezessen, irányítson mindig, mindenben. Életem minden fordulópontján jó volt Rá hagyatkoynom és megtapasztalnom közelségét, segítségét. A zsolnártíró egyik figyelmeztetése (Zsoltár 37:5) szinte életem ígéje lett: ‘Hagyd az Úrra a te utadat és bízzál Benne, majd Ő teljesíti, véghez viszi’. Így igaz ez valóban. És még megerősíthetem hálás szívvel, hogy ‘aki bízik az Úrban, kegyelemmel veszi azt körül’ (Zsoltár 32:10).”

Gyászoló gyülekezet, kedves testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!

Ezeket a mondatokat egyik utolsó interjújában drága Kelemen Erzsébet testvérünk felelte arra a kérdésre, hogy milyen tanácsot tudna adni bölcsesége tárházából a jövőendő nemzedékeknek. A felelet egyértelmű, egyenes volt. Sőt ennél is több: A több, mint kilencven esztendő tapasztalattal rendelkező, áldott ember világos biztonyságtétele. Ma is élénken tiltakoznék, ha őt szeretnénk ennek a mai Istentiszteletünknek a középpontjába helyezni. Erzsébet tv. nem szeretete a rivaldafényt! Inkább ráirányítja figyelmünket az előbb hallott két zsolnártíversre. Azokról kell most elgondolkoznunk. Ezeknek az ígéknek a mélyére kellene most eljutnunk. Már csak azért is, mert testvérünk nagyon figyelmes és időnként nagyon kritikus prédikáció-hallgató volt. Számtalanszor beszéltünk meg egy-egy igehirdetést. Főleg pedig akkor figyelt föl nagyon, ha Isten ígéje egy-egy szakaszának “mélységeiről” hallott, amiket ő még nem ismert. Ezért szeretném Zsoltár 37:5 három fordítását most szemügyre venni.

Egyik változatát mi Gerhardt Pál felejtethetetlen éneke révén zártuk szívünkbe: “Hagyjad a jó Istenre minden te utadat”. Gerhardt Pál a saját életén tapasztalta meg, hogy mit jelent az, ha Isten veszi kézbe az ügyeit. Az ilyen ember megtudja, hogy szükségében senki másban nem bízhat, senki nem ad neki bizonyosságot, mint egyedül Isten maga! Engem azonban egy modern fordítás is megkapott, amely így hangzik: “Bízd az Úrra életutadat és higgyj!” Itt megjegyzem, hogy a “bízni” és a “hinni” ígék tartalmilag teljesen fedik egymást. Amikor pedig nagyon korán görögökre fordították ezt a héber mondatot, akkor az szerintem még mélyebb értelmet nyert: “Tárd fel az Úrnak egész életedet,

bízzál benne, Ő megteszi”. Ez azt jelenti tehát, hogy nem elég életünket az Úrnak ajánlani, rábízni, hanem szinte egész lényünket fel kell fedni Előtte. Vagyis Isten előtt életünknek egy szelete sem maradhat elrejtve. A Belé vetett bizalom ott kezdődik, amikor egész sorsunkat, életvitelünket, s annak rejtett zugait nyitott könyvként helyezzük le Elébe. Ez az előfeltétel nélküli odatárulkozás a bizalom, a hit, az önmagam minden körülmények közötti rábízása. Ez adott elhúnyt testvérünknek is tartást, biztonságot, és meghittséget. Legyen érte hála Istenünknek!

Erzsébet tv. második ígéje is szeretne megörvendeztetni bennünket. Utánozhatatlan szépségű ennek a közismert, Luther általi fordítása: “Aki Istenben reménykedik, azt a jóság fogja körül.” Az előbb említett modern fordítás változata így hangzik: “Aki az Úrban bízik, az áldás alatt él.” Végül a régi atyák görög fordítását így lehetne legjobban lefordítani: “Az Urban reménykedőt az irgalom öleli át”. Ha egybevetjük a hármát, micsoda harmóniát fedezhetünk föl itt! Ha áldás alatt élek, körülölel az irgalom, s élvezhetem az én Uram tág és engem hordozó jóságát! Így beszélhetett a mi Erzsébet testvérünk is, teljes bizalommal és megelégedetten.

Gerhardt Pál a vezetést is átadta Istennek, amikor így énekelt: “Mégsem te vagy az, akinek mindent vezetnie kell, hisz Isten az uralkodó, Aki mindent jól vezet.” Azt hiszem, ezzel egyetérthetünk. Mégis úgy érzem, hogy bizalmammal tulajdonképpen nagy elkötelezettséget is vállaltam magamra. Hogy áldás alatt, áldásban élek, az számomra azt jelenti, hogy magamnak is áldássá kellennem; ha átölelt az irgalom, magam nem viselkedhetem irgalmatlanul; hogy a jóság vesz körül, az már eleve meghatározott azzal, Aki maga az egyedüli JÓ. Így tudta Isten jósága által hordozott-nak az életét elhúnyt testvérünk is. Ezért törődött az elhagyottakkal, de csendben segélykérőket is szervezett; napokon át gépelt újságcikkek-kéziratokat, de írt ezernyi lelkigondozó-levelet is; megbetegedett édesanya háztartását vezette heteken át, de hihetetlen módon megértette magát gyermekekkel és fiatalokkal; gazdátlan lelkészi hivatalok mindenese volt, de gyűlések és konferenciák százait szervezte meg utóélettel pontossággal; lelkigondozók lelki-gondozója volt és ugyanakkor nagyon szeretett “pótnagymamája” lelkészcsaládok

gyermekeinek. Idő, távolság, áldozathozatal nem ismert határt nála. O áldás alatt élt és így tudott mások számára is áldássá lenni.

Mindezért kötelesek vagyunk hálát adni Istennek! Benne, általa tanulhattuk meg azt is, hogy Isten mindeneket átfogó jósága jóságra kötelez, amelyet még a halál sem tud tönkretenni. Az út, amelyet Isten Jézus Krisztus feltámasztásával szabaddá tett, a mi utunk is lehet, amíg csak el nem érjük az atyai ház “lakásait” (János 14:2), amelyeket maga Jézus Krisztus ígért meg övéinek. Hogy ott Istent örökké áldjuk, a nekünk ajándékozott, nagyszerű életért. Az életért itt és az örökkévalóságban. Ámen.

Gémes István ev. lelkész (Stuttgart)

* Kelemen Erzsébet tv. 1910. december 3-án született Budapesten. Korán jelentkezett a Fébé Diakonissza Egyletbe, ahol a Damjanich-utcai könyv- és papírkereskedés vezetésével bízták meg. A diakonissza egyesület feloszlása után gyári irodai munkát vállalt. Magyarországról való eljövetele után hat évet a bécsi magyar gyülekezetben dolgozott. Kisegítő magyar gyülekezeti szolgálatokat Kölnben és Londonban végzett, 1966-tól 1991-ig pedig a Württembergi Magyar Protestáns Gyülekezetben, Stuttgartban volt “mindenes”. Éveken át gépelte az ÚTITÁRS cikkeit “kutyanyelvekre”, száz és száz hallgatói levélre válaszolt a monte-carlói magyar adású rádiómisszió belül, félútcnyi nyugaton élő magyar lelkészcsalád “beugró” ki-segítője és tanácsadója volt, az Evangéliumi Ifjúsági Konferenciák technikai szervezője és “jőlelke”, csendben kiterjedt segélyező munkát folytatott és meg nem szűnt imádkozni mindennemű magyar munkáért az egész világon. 1991-től az Augsburgi Diakonissza Anyaház fogadta be, s először Míndelheimben, majd Augsburgban élt annak szeretetotthonában. Az Anyaház kórházában halt meg rövid, súlyos szenvedés után 2004. augusztus 11-én. Temetése augusztus 18-án volt Augsburgban, a protestáns temető diakonisszaparcellájában. Szeptember 12-én a stuttgarteri magyar Istentiszteleten is megemlékeztek Kelemen Erzsébet testvéréről, az egyetlen külföldi magyar evangélikus diakonisszáról. †

**Az Úr angyala őrt áll
az istenfélők mellett,
és megmenti őket.**

Zsoltár 34:8

MI TÖRTÉNT A LEGUTÓBBI "METT" GYŰLÉSEN?

Vannak bizonyára közöttünk, akik emlékeznek arra, hogy az *Erős Vár* 2001 októberi számában napvilágot látott a "Megállapodás a Magyar Evangélikusok Tanácskozó Testületének a megalakulásáról" című cikk, amelyben két püspök, egy szuperintendens, és két lelkész elmondta, hogy e testület megalakításának mi a célja — ... hogy megerősödjenek a magyar anyanyelvű evangélikusok közötti kapcsolatok és egymást segítsék az egyházi szolgálat végzésében ... —, továbbá öt pontba foglalva, hogy miképpen kívánják ezt elérni.

Az öt pont közül az első az említett Magyar Evangélikusok Tanácskozó Testülete (METT) megszervezését javasolja. A második, hogy két évenként tartsanak találkozót. A harmadik, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház miképpen erősítheti azon lelkészek kiképzését, akik hosszabb vagy rövidebb ideig tartó, a trianoni határokon kívüli szolgálatra készülnek. A negyedik pont a testvérgyülekezeti kapcsolatok kibővítésével és erősítésével foglalkozik. Végül, az ötödik pontban általános meghívást bocsát ki a világ minden részében található magyar evangélikus egyházi közösségnek e Testülethez való csatlakozása érdekében.

Ezt a meghívót 2001. augusztus 18-án öt, már előzetes egyetértésre jutott olyan egyházi testület felhatalmazott képviselője írta alá, amely egyházjogiilag elismert és 2001-ben működő szervezetnek volt tekinthető. Az alapítótageg: Magyarországi Evangélikus Egyház, Romániai [Erdélyi Magyar] Evangélikus Lutheránus Egyház, Szerbiai [Délvidéki Magyar] Ágostai Hitvallású Evangélikus Keresztény Egyház, Külföldön [Nyugateurópában] Élő Magyar Evangélikus Lelkigondozók Munkaközössége, és az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia. További tagfelvételekről a METT gyűlésein történik döntés.

2001 óta már háromszor, azaz évente tartottak METT-gyűlést, a legutóbbit 2004. május 12/13-án Budapesten és Győrött. Minthogy éppen Budapesten tartózkodtam és a METT elnöke, D. Szebik Imre püspök erről tudomást szerzett, meghívott erre az együttlétre. Sajnos csak az első nap ülésein vehettem részt — az Északi Egyházkerület budai központjában —, Győrbe már nem jutottam el. Erről az idej gyűlésről küldöm ezt a beszámolót.

A résztvevők száma 19 volt, köztük a három hazai püspök, az országos és északi kerületi felügyelő; Erdélyt négyen, a Délvidéket, az Evangélikus Hittudományi Egyetemet is ketten képviselték. Egy-egy személy képviselte a németországi magyar gyülekezeteket, a skandináviaikat, a svájciakat, Angliát, a Magyarországi Evangélikus Egyház Külügyi Osztályát, az "Evangélikus Élet" hetilapot, s az Amerikai Magyar Evangélikus Konferenciát. A felvidéki magyar evangélikus gyülekezetekből és Ausztriából nem jöhetett senki.

A megnyitó áhítat után D. Szebik Imre püspök beszámolt a Stuttgartban, "Törekvések a keresztényen egyesült Európáért" témakörben tartott ökumenikus konferenciáról.

Ezután egy régebbi teológiai téma, a "diakóniai teológia" megtárgyalása következett. Pátkai Róbert püspök és dr. Reuss András teol. professzor mélyedt bele ennek taglalásába. Többen megkérdőjelezték, hogy éppen a külföldön élő evangélikus vezetőket összegyűjtő találkozás alkalmas-e ennek a már lassan feledésbe merült, vagy sokak által sohasem ismert teológiai irányzatnak a megbeszélésére. Magam részéről ezt mégsem tartottam felesleges időpazarlásnak, mert már igen sokan elfelejtették azt, hogy hosszú évtizedek során Magyarországon ennek az irányzatnak az egyeduralmi helyzete nehezítette meg a külföldi magyar evangélikus gyülekezetek együttműködését a hazai egyházi vezetőkkel.

Következőleg sor került az egyes tagegyházak elmúlt évi munkájáról szóló ismertetések felolvasására és megbeszélésére, továbbá dr. Szabó Lajos rektor előadására a gyülekezetépítés új módszereiről. Őt követte Gémes Pál lelkész vetített képes előadása az ő németországi kisvárosi német gyülekezetének a gyülekezetépítési eredményeiről, több utalással dr. Szabó Lajos elgondolásaira.

A nap programjának utolsó részében a legközelebbi METT-gyűlés dátumát jelölték meg: 2005. május 31–június 2. Ennek témája lenne a lelkészutánpótlás kérdése. Ezt követte D. Mózes Árpád erdélyi püspök felszólalása, illetve nyugdíjbanmenetelével kapcsolatos, meghatározó levelének a felolvasása, melyben elbúcsúzott mindazoktól (a METT-ben is), akikkel együtt szolgált a Egyház Urát.

A záróáhítat előtt úgy éreztem, hogy fel kell hívnom a megjelentek figyelmét arra, hogy két év múlva, 2006-ban kerül sor a ma is magyarul és angolul szolgáló első külföldi magyar evangélikus egyházközség hivatalos megalakulásának 100. évfordulójára (Clevelandban!). Javasoltam, hogy a legközelebbi METT-összejövetelig gondolkodni kellene a történelmi évforduló méltó megünneplése felől.

Dr. Pósfay György ev. lelkész (Genf) - szerkesztett szöveg.

ÁLDOTT ÚT

Ez év májusában családommal együtt térdeltünk a székesfehérvári gyülekezet templomában az oltár elé. Isten gazdag áldásában részesültük, mielőtt május 19-én három hónapra Amerikába indultam. A családom engem féltett, én őket, de mindannyian vállaltuk ezt a távollétet. Colorado államban, a Sziklás-hegységben töltöttem a nyár nagy részét, ahol a "Sky Ranch" nevű evangélikus ifjúsági tábor vezetősége tagjaként dolgoztam. Jártam Csikágóban is, illetve a texasi Conroeban, ahová Tessényi Kornél lelkésztestvérünk és az ottani ev. gyülekezet meghívására érkeztem.

Utam valóban áldott volt. Nemcsak azért, mert mind a családom mind pedig jómagam jó egészségre nézve örvendő találkoztunk a budapesti repülőtéren augusztusban, hanem azért is, mert nagyon sok tapasztalattal és élménnyel gazdagon térhettem haza. Hiszem, hogy azért kaptam Istentől ezt a lehetőséget, mert tovább kell adnom mindazt, amit ott láthattam, hallhattam, és megélhettem.

Például megtapasztaltam, hogy lehetnek különbségek az egyes országok között, hogy az evangélikus egyházon belül is sokszínűséggel találkozhatunk a világon, és rá kellett jönnöm, hogy Isten nem csak magyarul vagy angolul dicsérhetjük.

Ezek olyan tapasztalatok, amiket szeretnék elmondani azoknak, akikkel találkozom, hiszen ez a szolgálatom. Harmadéves teológus vagyok, és utam azért vezetett a Teológiára, mert érzem azt az elhívást, hogy Isten lelkészként szeretne feladatot bízni rám. Az egész életünk szolgálat. Akár a buszon utazunk, akár bevásárolunk, akár sportolunk. Mindig szolgálunk, és én ehhez kaptam még több ajándékot.

Nem magam miatt kaptam ezt a lehetőséget, hanem azért, hogy ezzel is szolgáljak. Szeretném, hogyha egymás életére is ilyen nagy áldással lennénk. Tessényi Kornél bácsival együtt én is hiszek abban, hogy gazdagítanunk kell egymás életét mind, akik itt élünk Magyarországon, mind pedig akik magyarként Amerikában vagy máshol élnek.

Így ajánlom figyelmükbe nagyon sok szeretettel a székesfehérvári evangélikus gyülekezetet. Terveim szerint egy rövid cikk keretében szeretném megismertetni Mindnyájukkal hazánknak ezt a gyülekezetét. Életükre Isten áldását kérem!

Pethő Judit (judit.petho@lutheran.hu)

MÁS ALAPOT SENKI SEM VETHET!

Levél fiatal lelkészjelölthöz lelkésszé avatása alkalmából — a reformáció méltóságaként is.

*

Kedves Testvérünk!

Szeretettel gondolunk Reád lelkésszé avatásod alkalmából. Számunkra is nagy öröm, hogy a lelkészi szolgálatban tovább haladsz előre. Az ÚRban bizva bizonyára lesz erőd, bölcseséged, és elég szereteted a gyülekezeti munkához is, s ha az ÚRban bizva hozod meg döntéseidet minden életutadon, akkor keserű csalódás nem érhet. Hiszen életünk legkeservesebbnek tűnő, a Krisztus-követés vagy-vagy döntése megtörtént, s nap nap után történik, amíg ebben a mulandó világban élünk. Evangélikus hitünkkel azonban tudjuk, hogy döntésünket (döntéseinket) Istennek, az Atyának valóban kinkeserves döntése előzte meg, amikor Fia értünk is meghalt a kereszten, hogy még mi is gyermekei lehessünk. A reformáció hitvallása szerint erről teszünk bizonyosságot, amikor az ingyen, kegyelemből, hit által való megigazulást hirdetjük.

Terveidet ugyan nem ismerjük, de a mögöttem lévő emberöltőnyi lelkészi szolgálatban eltöltött idő tapasztalatát leszűrve írhatom, hogy bármelyik ösvényre lépjél is, hitoktatást vállalsz, vagy idősök gondozásában veszel részt, avagy tudományos teológiai munkát akarsz végezni, a gyülekezeti szolgálat alapvető. Ez ugyanis a lelkész számára nemcsak szolgálati hely, hanem egyben Isten "kiváltképpen" nevelő iskolája. Elsősorban arra, hogy küldetésünket betölthessük, missziói feladatunkat ellássuk. Nem könnyű a megszokott környezetből mindig új környezetbe kerülni, mégis szükség van erre.

Két ígérellel szeretnénk Isten áldását kérni életedre, szolgálatodra, és terveidre. Az első bizonyára elhangzik szentelésed keretében: "Más alapot senki sem vethet a meg-lévőn kívül, amely a Jézus Krisztus" (1 Korinthus 3:11).

Ebben az évben a reformáció évfordulója vasárnapra esik, és így bizonyára minden gyülekezet ünnepel majd. Jó, hogy a bibliaolvasó Utmutató ezzel az ígérellel foglalja össze a reformáció lényegét. Különösen fontos ez, ha komolyan vesszük az állandó reformáció valóságát. Amikor újabb és újabb nemzedékek indulnak el a lelkészi szolgálatba, akkor Isten Lelke által, az állandó reformáció folyamata megy végbe. Sokszor arra gondolunk, hogy ehhez feltétlen új keretek, új formák, új egyházi és gyülekezeti struktúrák tartoznak, különösen ilyen gyökeresen megváltozott

történelmi időszakban, mint amilyenben most élünk. Ezek is biztosan a jövő döntései közé tartoznak, de ami a szentelés napjának, a mának döntése, amit most kell eldönteni az az, hogy Jézus Krisztus az alap és nincs más alap.

A reformáció félreértése, ha új alapot akarnak vetni. A reformáció éppen abban áll, hogy visszatérünk az eredeti, az egyetlen alaphoz, Jézus Krisztushoz. A reformáció hitújulás és hitújítás együtt és szétválaszthatatlanul. Kishitűségünk, gyengeségeink, a bűn miatt vannak, ezért újra és újra vissza kell térnünk Krisztushoz. Ez a Jézus Krisztushoz való újra és újra történő visszatérés az állandó reformáció.

Nincs nagyobb tragédia annál, mint mikor az evangélikus egyházban a reformációt, a megelevenedést az örök alap megkérdőjelezésében látják, vagy abban, hogy Jézus Krisztust valakivel vagy valamivel ki kell egészíteni. Abban a tévhitben élnek, hogy csak így lehet szilárd alapja keresztyénségünknek, és ezzel akarják igazolni létjogosultságunkat a mai világban.

Még azt is szomorúnak kell tartanunk, amikor az úgynevezett elkötelezett keresztyének Jézus Krisztust és a Szentlélek Isten személyét és munkáját összekeverik, szétválasztják és felcserélik. Az sem kevésbé szomorú, amikor az "építők" divatos teológiai áramlatok, népszerű ötletek vagy más okok, rögeszmék miatt vetik meg a sarokkővet (az örök alapot), megfedkezve arról, hogy Isten rendelte Jézus Krisztust fundamentumnak (Máte 21:42-44). Ennek tisztázása is része az állandó reformációnak.

Az egész egyháztörténet során nagy kísértés volt s maradt, hogy vallásfilozófiai alapon akarjuk építeni a keresztyénséget, az egyházat, s ez, a szinkretizmus kísértése, ma talán sokkal erősebb, mint bármikor, mert új, a "vízöntő világkorszakáról" beszélnek, amelyben nem érvényes semmi, ami az előző világkorszakból való — s közben eljutnak újra például a varázslásokig, amiknek nyomát már a neandervölgyi ősembernél is megtalálták. Ezt a kísértést még csak erősítik a nyomasztó gazdasági és politikai kérdések: Más alapot azonban mégsem lehet vetni! A reformáció tette ezt világossá és ennek megvilágítása nemzedékről nemzedékre része az állandó reformációnak.

Amikor szenteléseden lélekben jelen vagyunk, erősödik bennünk a reménység, hogy az állandó reformáció nem akadt el.

A másik íge, ami az én szentelésemmel kapcsolatban is elhangzott és mindig erősített minket reménységünkben, amit most

tovább adunk neked, kívánva gazdag megtapasztalását. Jézus azt mondja: "Ha valaki nekem szolgál, azt megbecsüli az Atya" (János 12:26).

Lehetne vitatkozni azon, hogy milyen a lelkészek társadalmi, "anyagi" és egyéb megbecsülése. Pályakezdőknél különösen szempont lehet, hogy az egyházon belül mit szólnak a szolgálatukhoz, milyen a megbecsülésük; néha ez a szempont bénítóan hathat. Erre is, de minden egzisztenciális töprengésünkben, eredménytelennek látszó munkánkban és küzdelmeinkben bátorítást, biztatást, reménységet, és vigasztalást ad ez az íge. A reformáció óta sokakat erősített ez az íge: reformátorokat, prédikátorokat, az egyház tanítóit, és mindazokat, akik komolyan vették az egyetemes papság elvét és szolgáltak az evangélikus egyházzal.

Együtt örvendezünk veled, mert Isten áldásait ennek az ígének az értelmében is meg fogod tapasztalni. Igaz, hogy további életutad ismeretlen, de abban a bizonyosságban bátran tekinthetünk előre együtt, hogy meg fog Téged becsülni az Atya, ha Krisztusnak szolgálsz. Ennek lehet gyümölcse, hogy az emberek részéről is szeretetet, valami megbecsülést tapasztalhatsz meg. (Az emberek elismeréséből viszont nem következik az Atya megbecsülése!)

Szentelésed alkalmán Isten iránti hálával felik meg szívünk, mert nemzedékről nemzedékre olyan csodálatosan megtart minket, mindnyájunkat Jézus Krisztusban.

Sok szeretettel köszöntünk kedves szüleiddel, testvéreddel és felszentelt társaiddal együtt, a reformációt ünneplő lelkészek és gyülekezetek közösségében:

Rözsze István ev. lelkész (Biatorbágy)

Adományok nyugtázása

Köszönettel nyugtázzuk a 2004. július 26-a és szeptember 25-e között vett adományokat..

•AZ "ERŐS VÁR"-RA

Minden előfizetés a címszalagon kiemelten jelzett év végén jár/járt le. Előfizetések vételét a címszalagon jelezzük: itt a felülfizetéseket, stb. soroljuk fel:

\$50: Tomaschek László és felesége (OH); **N.N. \$25:** Tessényi Kornél (TX). **\$20:** Dr. Papp Gábor (OH). **\$4:** Konkoly Ilona (PA). **\$2:** Pongor Barna (MI).

•A MAGY. EV. KONFERENCIA JAVÁRA

\$135: N.N. **\$50:** Dr. Molnár Ágoston (NJ)..

Szíves tájékoztatásul: Lapunkra az előfizetéseket és lapfenntartó adományokat **Erős Vár** névre és **P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038** címre kérjük beküldeni. X

EVANGÉLIUM ÉS LELKIISMERET: SPEYER 475 ÉVES ÜZENETE

1529. március 15-e és április 25-e között tartották azt a birodalmi nagygyűlést, amely Speyer II néven vonult be az evangélikus és egyetemes egyháztörténelembe, de a világtörténelembe is.

Előzményként az 1521. évi wormsi, az 1522-es és 1524-es nürnbergi, valamint a mohácsi csata évében megtartott első speyeri birodalmi gyűléseket kell megemlétenünk. Azért is jogos ezt megtennünk, mert ezek a tanácskozások sajátos tartalmi és formai fokozatosságot hordoztak, és, miközben ezt tették érkeztek el — éppen a második speyeri összejövetelel — ahhoz a döntő ponthoz, amelytől kezdődően már minden résztvevő számára világossá vált, hogy a felvetett kérdésre adott választól függően elválnak a lelkek, és ezen keresztül újraértékelődik az evangélium és a lelkiismeret fogalma.

Wormsban egyetlen ember — Luther Márton — állt szemben az akkori világ két legfontosabb szuverénjével, a pápával és a császárral. Ez az egyetlen ember azt mondta ki, hogy a lelkek és a testek látható urain túl van hatalmasabb és erősebb valóság, amely csak az Isten ígéjéhez — az Ő törvényéhez és evangéliumához — kötött lelkiismerettől kaphat parancsokat. Ez az egyszemélyes hitvallás és protestáció a pápát és a császárt egyszerre oktatta ki hatalmuk korlátait illetően. Nem véletlen az, hogy a “kioktatottak” ezt mindketten úgy értelmezték, mint olyan megmozdulást, amely személyüket és hivatalukat támadja, és amelyet ezért a protestáló személlyel együtt sürgősen el akartak tüntetni. A birodalmi átok és a pápai kiközösítés ezeknek a céloknak a szolgálatában állt. Mindeközben a világ két legnagyobb hatalmassága nem vette észre, hogy aki a fenti igazságokat kimondta, az már saját magát is ezeknek az igazságoknak az ernyője alá helyezte, és semmi mást nem akar, mint másokat is hozzásegíteni ezeknek az igazságoknak a meglátására és képviselésére.

A két nürnbergi összejövetelel 1522-ben és 1524-ben azt mutatta, hogy Luther már nem volt egyedül a maga igazságaival, hanem jelentős támogatást kapott a két birodalmi gyűlésen megjelent rendek egy részétől. Vallási sérelmek tömegének felsorolása történt meg, reformjavaslatok hangzottak, és német területen, az egyik német városban szabad zsinat megtartását is követelték.

Az 1526-os első speyeri birodalmi gyűlés, mivel egyik fél sem tudta meggyőzni a másikat, köztes megoldásban gondolko-

dott. Kimondta, hogy “a jövő közös zsinatig mindenki úgy éljen, kormányozzon és intézkedjék a vallásra és a wormsi ediktumra vonatkozó ügyekben, hogy Isten és a császár előtt elvállalhassa a felelősséget.” A Luthert egyértelműen elítélő wormsi határozathoz képest ez a hang inkább a halogató taktika hangja volt, hanem az egyre izmosabb ellenzéknek nemcsak a hozzá, hanem már a beleszólása is a dolgok menetébe. A lényeg itt megint csak nem az volt, hogy a pápa és a császár személynél keresztül támadni az akkori egyházat és a fennálló politikai rendet. Hanem az, hogy a Luther által egy személyben kimondott hitvallás és protestáció pusztán annak igazság-tartalmával többeket meggyőzött. Ezek a személyek pedig tovább vitték az ügyet.

A speyeri II. birodalmi nagygyűlés ezen a háttéren — ezeken az eredményeken és kudarcokon tájékozódva — kezdte meg a maga munkáját. Eltérően az előző zsinatoktól, a résztvevők mind az istentiszteleti életet, mind a véleményeket és állásfoglalásokat illetően két táborra szakadtak. A lélek és a lelkiismeret szabadságát egyszerre hirdető és követelő evangélikusok előtt bezárultak a hivatalos egyház speyeri templomai. Ezért az egyik fejedelmi szálaláson gyülekeztek össze. Eközben a másik oldal hitszónoka Faber Johannes arról beszélt, hogy ha választania kellene “az egyház és az Isten ígéje között ... ő az egyház mellett foglalna állást, mert az egyház nem tévedhet”. Az evangélikusok válaszul címerpajzsukon öt betűt hordoztak — VDMIA —, amely azt hirdette, hogy Verbum Dei Manet In Aeternum, azaz, Isten Igéje Örökre Megmarad.

Öt fejedelem — János szász választófejedelem vezetésével — és tizennégy birodalmi város mondta ki a maga IGEN-jét és NEM-ét a speyeri határozat ellenében. A többség által megszavazott javaslat a wormsi ediktum végrehajtásáról, a vallási újítások megtiltásáról, a mise és a püspöki jurisdikció feltétlen tiszteletbetartásáról, vitairatok nyomtatásának és olvasásának tilalmáról döntött. Ezzel szemben született meg a kisebbség protestatio-ja és appellatio-ja, amely egyszerre volt tiltakozás és hitvallás. Tiltakozás az ellen, hogy esetleg léteznének olyan helyzetek, amelyekben más hatalmasságok, más törvények, más mércék lennének mérvadók, olyanok, amelyek megszüntetnék a lélek és a lelkiismeret, az Isten ígéje és az ehhez kötött természetes értelem együttműködésének a primá-

tusát. Hitvallás amellett, hogy a lélek számára nem létezik magasabb fórum, mint amelyet Isten ígéje — törvénye és evangéliuma — tartalmaz.

Ez volt, és ma is ez az a pont, ahol Speyer II — a maga üzenetével — már nemcsak e magas egyházi és világtörténelmi pillanat felemlegetéseként él tovább, hanem azzal a — most már a protestantizmus számára is könnyen kellemetlenné válható kérdésfelvetésével —, hogy vajjon megörzödött-e ennek az üzenetnek az aktualitása minden korok minden keresztyéne és egyháza számára?! Éspedig abban a formában, hogy a lélek és a lelkiismeret, a maguk Isten ígéjéhez — evangéliumához és törvényéhez — kötöttségében megkapják-e a “Number One”-nak kijáró jelentőséget és helyet.

Ha végignéznünk az egyháztörténelmen — legyen szó akár az egésről, vagy a saját egyháztörténelmünkről —, akkor bizony a hálaadás szavai mellé el kell mondanunk a bűnvallásnak és a napi újratevést is ígérő hitvallásnak a szavait. A hálaadás szavát — többek között — az is jelentheti, hogy Isten iránti hálával emlegetjük meg, hogy Speyer II újra meg újra megisméltődött. Talán a legkézzelfoghatóbban a XX. században, a Barmeni Nyilatkozatban, vagy annak egyik aláírója, Bonhoeffer Dietrich személyes sorsában, amelyet egy jobboldali diktatúra ellen fogalmaztak meg. Azután a magyar evangélikus egyháztörténelemben Ordass Lajos püspök ellenállásában egy baloldali diktatúrával szemben, amely a lélek és a lelkiismeret szavát ugyanúgy el akarta hallgatni, ahogyan azt a keresztyénség kezdetén a császárkultusz, majd századokkal később a francia forradalom is megkísérelte megtenni. Ezekre a jobbról és balról érkezett diktatórikus elképzelésekre az volt a jellemző, hogy nemcsak az emberek földi életének legfontosabb összetevőjére, az anyagi és a szellemi javakra, hanem az emberek lelkére és lelkiismeretére is bejelentették kizárólagos igényüket.

A bűnvallásnak a szavát viszont annak kijelentésével mondhatjuk el, hogy megvalljuk, Isten és emberek, az egyház és a világ színe előtt, hogy az egyes keresztyének és az egyház különféle okokból sokszor kerültek olyan helyzetekbe, amelyben eltávolodtak ettől az igazságtól, és a többség “hasznosabb” véleményét propagálták a lélek és a lelkiismeret Isten ígéjéhez — evangéliumához és törvényéhez — kötött

folytatás a 7. oldalon

AZ EGYHÁZHÍREI OTTHONRÓL

• A rákoshegyi evangélikus templomban D. dr. Harmati Béla ny. püspök szentelte fel a "Krisztus győzött, mert legyőzetett" témájú falikárpit oltárképet, melyet – felesége – Polgár Rózsa Kossuth-díjas kárpitművész alkotott.

• A Déli Ev. Egyházkerületben Füzesi Kornélt és Domokos Jenőt (öt az erdélyi Türkösön) Gáncs Péter püspök, a Nyugati Ev. Egyházkerületben Matus Klárát Ittész János püspök szentelte lelkésszé.

• Kőszegen Baranyai Csaba és Baranyainé Rohn Erzsébet, Hódmezővásárhelyen Deák László, Tabon Szigethy Szilárd az ev. gyülekezet új lelkésszé.

• Meghalt Laborci Zoltán ny. győrújbaráti ev. lelkész és Táborszky László ny. békéscsabai esperes, v. püspökhelyettes.

• Idén az ev. templomban tartott ökumenikus – ev., ref., r.k. – Istentisztelettel vettek be a hagyományos paprikafesztivált a békésmegyei Nagybánhegyesen.

• Szentendrény új templomát, harangját, és parókiáját, Taliándörögdön új imaházát, Súrón, Vanyarcon új gyülekezeti házát, Magyarbánhegyesen, Kondoroson, Balatonszepezden, Veszprémvarsányban felújított templomát, Győrújbaráton, Bokodon, Csepelen, felújított parókiáját vette ünnepélyesen használatba az ev. gyülekezet.

• Az Evangélikus Hittudományi Egyetem évnyitóján dr. Csepregi Zoltán egyháztörténészt iktatták be egyetemi tanárként, és ünnepélyesen felszentelték az egyetem új kollégiumi épületét.

• Több fórumon is megemlékeztek arról, hogy húsz évvel ezelőtt, 1984-ben, az Ev. Világszövetség VII. nagygyűlését Budapesten, a Magyarországi Evangélikus Egy-

ház rendezésében tartották meg. A megemlékezés kitért a nagygyűlés kezdete előtt Dóka Zoltán hévizgyörki lelkész által publikált "Nyílt levél"-re, mely a hazai ev. egyháznak a pártállami megkötöttségére hívta fel a világevangelikus figyelmét.

• A Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület a Mátraszentimre-Bagolyirtáson épült Názáret-temploma felszentelésének a 10. évfordulóját ünnepelte meg.

• Idén tizenötödör rendezték meg Tiszadobon a Nemzetközi Ökumenikus Tábort, a határontúli magyar gyülekezetek ifjúságának a találkozóját. A résztvevők hovatartozás szerint evangélikusok, reformátusok, katolikusok, és unitáriusok voltak, ezért "ökumenikus" a találkozó, s mivel a Felvidékről, Kárpátaljáról, Erdélyből, Délvidékről érkeztek, ezért, vagyis Trianon miatt, "nemzetközi" a táborozás.

• Az osztrák "Tudományért és kultúráért" rend tisztikeresztjével tüntették ki dr. Fabiny Tibor ny. teológiai professzort. A méltatásban a nemzetközi Luther-kutatásban való élenjárását, a dunamenti államok érdekében vállalt tudományszervező érdemeit, továbbá az Evangélikus Országos Múzeum budapesti megalapítását emelték ki. A kitüntetés az osztrák nagykövetségi rezidencián ünnepi fogadás keretében adták át dr. Fabiny Tibor professzornak.

• A Magyar Bibliatársulat Alapítvány központjában szeptember elején tartott sajtóbemutatón két könyvet ismeretettek. Az egyik a "Bibliáismereti kézikönyv: Bevezetés és magyarázatok a Szentírás könyveihez" című, melyhez a Bibliatársulat tag-egyházainak a szakembereit kérték fel a szükséges ismeretek összefoglalására. A kötetet Pecsuk Ottó, a Bibliatársulat főtíkára szerkesztette. Evangélikus részről dr. Cserhádi Sándor teol. professzort, dr. Fabiny Tamás teol. docent, s Gerőfiné Brebovszky Éva lelkészt találjuk a szerzők között. Ehhez a kiadványhoz szorosan kapcsolódik a másik könyv: "A Biblia története: Keletkezése és hatása" címmel, mely Miller Stephen és Huber Robert angol nyelvű könyvének a fordítása. A gazdagon illusztrált könyv a Biblia létrejöttével, fennmaradásával, s világot változtató hatásával foglalkozik. A két könyv hasznos segédeszközül szolgál az 1996-ban megjelent, újforgatású magyarázatos Bibliához.

• A Magyar Bibliatársulat Alapítvány története a kétszáz éve megalakult Brit és Külföldi Bibliatársulathoz vezethető vissza. Ez a szervezet a Biblia terjesztését

tűzte ki céljául az egész világra kiterjedően. 1812-től foglalkozott a BKBt a magyarnyelvű Biblia terjesztésével is. A társulatnak Budapesten lerakata is volt. Ezt a kommunista államhatalom felszámolta. 1949-ben alakult meg a Magyar Biblia Társaság, melyet átszervezés folytán 1992-ben

Emlékezünk! Emlékezzünk!

az 1848/49. évi szabadságharcra
156. évfordulóján

"1849. október 6"-ra
155. évfordulóján

az 1956-os szabadságharcra
48. évfordulóján

a reformációra
487. évfordulóján

Emlékezzünk ősökre,
a hit és kard hőseire,
gyászokra és diadalmakra is.

A hazáért való küzdelmekért,
hitvédők kiállásáért,
életek áldozatáért
legyen Istené az áldás,
legyen mienk az áldott emlékezés
és az emlékezésben
a jövőért való reménység!

folytatás a 6. oldalról

SPEYER 475 ÉVES ÜZENETE

szabadsága helyett. A napi újrakezdésre történő hivatkozás viszont annak ígéretét jelenti, hogy naponta teszünk hitvallást szóban, cselekedetben, és magatartásban Isten szuverén úrsága, a Jézus Krisztusban felkínált drága kegyelem és ennek az egyház, és a világ számára adott áldásai mellett. Ezzel az ígéretünkkel nemcsak magunk, hanem mások számára is lehetővé tehetjük, hogy a lélek és a lelkiismeret szabadsága megőrződjék, és ennek áldásaiból mi magunk, minden testvérünk és felebarátunk, egyházunk és egész teremtett világunk részesedhessék.

Böröcz Enikő ev. lelkész (Budapest)

követett a jelenleg is működő Magyar Bibliatársulat Alapítvány. Az Alapítványt a következő tizenkét tag-egyház alkotja: Magyarországi Református Egyház, Magyarországi Evangélikus Egyház, Magyarországi Baptista Egyház, Magyarországi Metodista Egyház, Magyarországi Hetednapos Adventista Egyház, Magyar Ortodox Egyház, Magyarországi Unitárius Egyház, Evangélikus Pünkösdi Közösség, Magyarországi Keresztény Testvérközösségek Képviselete, Magyarországi Szabadkeresztény Gyülekezet, Élő Isten Gyülekezete, Magyarországi Evangélikus Testvérközösség. Az adventistáknak Pécelen, a többinek mind Budapesten van a székhelye. A Magyar Bibliatársulat Alapítvány is tagja a Bibliatársulatok Világszövetségének. Ez a szervezet 1998-ban Budapesten tartotta nagygyűlését.

Ev. Élet et al.

GYÜLEKEZETI HÍREK

Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia
Elnök: Bernhardt Béla főesperes
1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107
Tel.: (216) 221-3178. <AMEvKo@aol.com>

CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkész: Juhász-Shepherd Ferenc
Templom és lelkészi hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074.
Vasárnapi Istentisztelet délelőtt 10 órakor, angol-magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonszáma: 561-7316. A lelkész telefonszáma: 941-2212.

CLEVELAND — NYUGAT

Lelkész: Tamásy Éva

Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul; szeptembertől Gyermekistentisztelet is. Úrvacsoraasztás a hó első vasárnapján és ünnepnapokon.

A felámadt Krisztusban bízva kísérték el utolsó földi útjára Drexler Erzsébet testvérünket, aki gyülekezetünk hűséges tagja volt. Koporsójánál ez az ige hangzott: Tudom, hogy az Megváltóm él, és utoljára az porom felett megáll (Jobb 19:25). Isten adjon elhunyt testvérünknek örök életet, férjének, hugának, gyermekének, családjának vigasztalást, útmutatást, reménységet! ■ A nagy sikerre való tekintettel október 17-én vasárnap du. 3-kor is rendezünk zenés irodalmi délutánt, Reményik Sándor költészetéből. Egyik kedves gyülekezeti tagunknak, Szentkirályi Jánosnak személyes emlékei vannak a nagyszerű költőről, ugyanis édesapja volt a költő egyik barátja. Szolgálnak közöttünk: Barnóczky Sarolta, dr. Várhelyiné Simon Judit, Greiger Márta, Szentkirályi János, Gyimóthy Gergely, Szentkirályi Ödön, Tamásy Zoltán, Czirják Béla. Műsor után zenés-táncos vacsorára hívunk mindenkit! A vacsora menüjében sült kacsacomb is szerepel. ■ A magyar iskola és óvoda október 7-én csütörtökön indul. Szeretettel várjuk a gyermekeket du. 4 órára. ■ Gyermekistentiszteletek október 3-án kezdődnek újra. ■ Évi nagy bazárunkat november 14-én tartjuk; előtte gyülekezetünk Férfiköre kolbászt készít. Várjuk rendeléseiket! ■ Isten szeretete ajánlom kedves Mindnyájukat! Erős vár a mi Istenünk! Lelkipásztori szeretettel, Tamásy Éva ev. lelkész.

TORONTO

Lelkész: Tamásy Éva

Templom: 116 Bond St. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street, Cleveland, OH 44102-4601, USA; tel. (216) 961-6895. *Felügyelő: Dr. Mekis Éva, 34 Langbourne Pl., North York, ON M3B 1A9 (minden posta ideküldendő); tel. (416) 441-9300.* Istentisztelet, július-augusztus kivételével, a hónap 2. és 4. vasárnapján du. 4 órakor.

Hirdetjük kedves testvéreinknek, hogy Istentiszteleteink evangélikus lelkészek szolgálatával történnek. Ezekre mindenkit nagy szeretettel hívunk és várunk. ■ Reformáció-ünnepi Istentiszteletünkön, október 24-én du. 4 ótórakor úrvacsoraasztás lesz. Isten megbocsátó szeretete készítsen mindannyiunkat őszinte bűnbánatra. ■ Kérnénk mindenkit: Legyen szívügye, hogy kicsiny gyülekezetünk Istentiszteletein résztvegyen, az Isten megszentelő igéjét hallgassa, és épüljünk egymás hite által is. Ebben bízva kérjük Isten szeretetét minden Testvérünk életére. Várjuk Testvéreinket nagy szeretettel. Erős vár a mi Istenünk! — Tamásy Éva ev. lelkész. x

Mindennapi kenyér

Utmutató a Biblia olvasásához

2004 NOVEMBER

1. Mindenszentek emlékezete

Efezus 1:11-23 – Lukács 6:20-31

2. Róma 12:17-21 – 2Korinthus 6:1-10
3. Példabesz. 29:18-25 – 2Kor. 6:11-7:1
4. Ézsaiás 32:1-8 – 2Korinthus 7:2-16
5. Lukács 22:49-53 – 2Korinthus 8:1-5
6. 2Timótheus 2:1-6 – 2Korinthus 8:6-15

PÜNKÖSD UTÁNI 23. VASÁRNAP

Heti ige: 2Korinthus 6:2

7. 2Tesszalónika 2:1-5 – Luk. 20:27-38
8. Márk 4:1-9 – 2Korinthus 8:16-24
9. Márk 13:9-20 – 2Korinthus 9:1-5
10. Zsidók 13:1-9b – 2Korinthus 9:6-15
11. 1János 2:18-26 – 2Korinthus 10:1-11
12. Máté 26:36-41 – 2Korinthus 10:12-18
13. Márk 13:30-37 – 2Korinthus 11:1-6

PÜNKÖSD UTÁNI 24. VASÁRNAP

Heti ige: 2Korinthus 5:10

14. 2Tesszalónika 3:6-13 – Luk. 21:5-19
15. Máté 7:21-27 – 2Korinthus 11:7-15
16. Zsidók 10:26-31 – 2Korinthus 11:16-33
17. Lukács 13:1-9 – 2Korinthus 12:1-10
18. 98. Zsoltár – 2Korinthus 12:11-18
19. Máté 26:59-66 – 2Korinthus 12:19-21
20. Jelenések 20:11-15 – 2Kor. 13.1-13

AZ EGYHÁZI ÉV UTOLSÓ

VASÁRNAPJA

Heti ige: Lukács 12:35

21. Kolossé 1:11-20 – Lukács 21:33-43
22. 5Mózes 34:1-8 – Filemon 1-25
23. 1Péter 1:13-21 – 2Péter 1:1-11
24. 1Korinthus 3:9-15 – 2Péter 1:12-21
25. Kolossé 4:2-6 – 2Péter 2:1-22
26. Máté 27:50-54 – 2Péter 3:1-9
27. Jelenések 21:10-27 – 2Péter 2:10-18

ÁDVENT 1. VASÁRNAPJA

Heti ige: Zakariás 9:9

28. Róma 13:11-14 – Máté 24:36-44
29. 1Péter 1:8-13 – Ézsaiás 56:1-8

30. Zsidók 10:32-39 – Ézsaiás 56:9-57:13

2004 DECEMBER

1. Kolossé 1:9-14 – Ézsaiás 57:14-21
2. 1Tesszalónika 5:1-8 – Ézs. 58:1-14
3. Máté 27:27-30 – Ézsaiás 59:1-15a.
4. Máté 23:37-39 – Ézsaiás 59:15b-21

ÁDVENT 2. VASÁRNAPJA

Heti ige: Lukács 21:28

5. Róma 15:4-13 – Máté 3:1-12
6. Zsidók 6:9-12 – Ézsaiás 60:1-11
7. Jelenések 2:12-17 – Ézsaiás 60:15-22
8. Jelenések 2:1-7 – Ézsaiás 61:1-11
9. 2Korinthus 5:1-10 – Ézsaiás 62:1-12
10. Lukács 22.66-71 – Ézsaiás 63:7-16
11. 1Tessz. 4.13-18 – Ézsaiás 63:17-64:11

ÁDVENT 3. VASÁRNAPJA

Heti ige: Ézsaiás 40:3

12. Jakab 5:7-10 – Máté 11:2-11
13. 146. Zsoltár – Ézsaiás 65:1-16
14. Ézsaiás 35:1-10 – Ézsaiás 65:17-25
15. Máté 21:28-32 – Ézsaiás 66:1-4
16. Máté 11:11-15 – Ézsaiás 66:5-17
17. Lukács 1:26-38 – Ézsaiás 66:18-24
18. 1Tesszalónika 5:16-24 – Luk. 1:1-17

ÁDVENT 4. VASÁRNAPJA

Heti ige: Filippi 4:4-5

19. Róma 1:1-7 – Máté 1:18-25
20. Jelenések 5.1-5 – Lukács 1:18-38
21. Tamás apostol emléknapja
Efezus 4:11-16 – János 14:1-7
22. Jelenések 22:16-21 – Lukács 1:39-56
23. Róma 15:8-13 – Lukács 1:57-80

24. Karácsonyest

Titusz 2:1-14 – Lukács 2:1-20

25. KARÁCSONY 1. ÜNNEPE

Zsidók 1:1-12 – János 1:1-14

KARÁCSONY 2. ÜNNEPE (VAS.)

26. Zsidók 2:10-18 – Máté 2:13-23

27. János apostol emléknapja

1János 1:1-2:2 – János 21:20-25

28. 1János 2:5-11 – Lukács 2:21-35
29. 1János 4:11-16a – Lukács 2:36-40
30. 148. Zsoltár – Lukács 2:41-52
31. Év utolsó napja (Szilveszter)
90. Zsoltár – Róma 8:31-39

LARCL

LEGKÖZELEBBI LAPZÁRTA 2004. NOVEMBER 15-ÉN!

ERŐS VÁR
PO BOX 770828
LAKEWOOD OH 44107-0038

ADDRESS SERVICE REQUESTED

PERIODICALS POSTAGE
PAID
CLEVELAND, OHIO

ELŐFIZETÉSE
LEJÁRT-E?

Én vagyok a jó pásztor!

János 10:11